

Lausunto Jokilaaksojen pelastuslaitokselle toimintavalmiusjärjestelyjen uudistamisesta

Kunnanhallitus 22.02.2021 § 36

Jokilaaksojen pelastuslaitos pyytää 26.1.2021 päivätyllä lausuntopyynnöllä alueen kuntien lausuntoa toimintavalmiusjärjestelyjen uudistamisesta viimeistään 24.2.2021 mennessä.

Pelastustoimessa on vuosikymmenten ajan lähes koko Suomessa varmistettu pelastustoiminnan kiireellistä palvelutuotantoa sopimalla työntekijöiden ja viranhaltijoiden sekä sopimushenkilöstön hälytettävyydestä vapaa-ajaltaan vapaamuotoisen varallaolon avulla.

Pelastustoimen varallaoloihin liittyvä oikeuskäytäntö on vuoden 2015 jälkeen muuttunut alkaen Korkeimman oikeuden päätöksestä KKO 2015:48. Suomalaiseen oikeuskäytäntöön vaikuttaa myös EU-tason tuomioistuinratkaisu (EUT-518/15 ns. Matzak-tapaus). Viimeisimpiä asiaan vaikuttavia ratkaisuja Suomessa ovat Itä-Suomen hovioikeuden ratkaisu 8.4.2019 (518/443) johon Korkein oikeus ei antanut valituslupaa (27.11.2019, S2019/332) sekä Työtuomioistuimen ratkaisu 2020:30.

Suomessa eri oikeusasteissa jo ratkaistujen kanteiden lisäksi on vireillä työtuomioistuimessa useita eri pelastuslaitoksia koskevia varallaoloihin liittyviä jälkikäteisiä palkkasaatavavaatimuksia ja ilmeisesti myös eri käräjäoikeuksiin on sopimushenkilöstön osalta vastaavia vireillä. EU-tuomioistuimessa on vireillä ainakin yksi merkittävä varallaoloihin liittyvä oikeuskäsittely (EU C-580/19) (vireille 30.7.2019). Lisäksi loppuvuodesta 2020 on eräissä pelastuslaitoksissa tullut runsaasti lisää jälkikäteisiä palkkasaatavavaatimuksia ilmi. Näissä on haastettu myös nykyistä meillä käytössä olevaa varallaolijan valmiusaikaa täydeksi työajaksi.

Lausuntopyynnössä pyydetään kuntia ottamaan kantaa vaihtoehtojen A ja B välillä.

Taloudellisesti edullisemmassa vaihtoehdossa A kuntalaskutukseen tulee n. 249.000 €:n (n. +1,86 % vuoden 2021 talousarvion tasoon) korotuspaine.

Vaihtoehto B:ssä kuntalaskutuksen kasvu olisi noin 1,9 - 2 milj. €, mutta se tuottaisi vaihtoehto A:ta oleellisesti varmempaa, ympärivuorokautista välitöntä toimintavalmiutta kolmen paloaseman sijasta kymmenellä paloasemalla.

Nykytilan, eli varallaolojärjestelmän, jatkamista pelastustoiminnan kiireellisen valmiuden varmistajana ei enää voida merkittävistä taloudellisista riskeistä johtuen harkita.

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa liitteenä olevan lausunnon Jokilaaksojen pelastuslaitokselle.

Päätös

Hyväksyttiin